

van lezingen en voordrachten, gehouden op bijeenkomsten van de "O R D E D E R V E R D R A A G Z A M E N" K.G., Correspondentie-adres: de Ruijterstraat 80, den H a a g, Telefoon: 110383.

Aanvragen abonnementen of losse nummers van het Vrijdagavondverslag: J. Rientjes, Havenkade 60, Scheveningen, Telefoon: 554162.

x in de kantlijn betreft de vraag
- " " " " het antwoord

N A D R U K V E R B O D E N !

Nu ons medium, ons aller vriend Karel, voor een paar weken zijn welverdiende vacantie geniet, en er dus ook twee Vrijdagavonden n.l. 5 en 12 Aug. geen samenkomsten zijn, zullen wij U in dit en het volgende verslag toch het een en ander brengen dat reeds vroeger via ons medium tot ons kwam. In ons no. 85 van 25 Juni 1954 gaven wij het 2de gedeelte van een avond bij de familie de Dr. gehouden op 8 April 1953. Het 1ste gedeelte van die avond laten wij hier als eerste onderwerp volgen:

Goeden avond vrienden,

Aan het begin van de bijeenkomst mag ik wel Uw aandacht er op vestigen nogmaals dat wij niet alwetend zijn; wat wij U voorleggen alleen stof is die door Uzelf moet worden overdacht en dat wij zeer zeker soms fouten kunnen maken. Wanneer U met deze dingen rekening wilt houden, dan zult U zelf nadenken, misschien uit onze verhandelingen, uit onze bespreking datgene kunnen puren dat voor Uzelf behulpzaam kan zijn, dat voor Uzelf waardevol kan zijn om U verder te brengen op het pad van geestelijke bewustwording, datgene dat we uiteindelijk na ik aanneem toch allen toestreven, wij zowel als gij. En daarmee kunnen we dan de inleiding besluiten en is mijn vraag aan U: wat is op het ogenblik Uw wens, wat voor voorkeur heeft U? Wilt U een onderwerp besproken hebben, wilt U vragen stellen, wilt U een discussie aangaan, alleen debat niet, debatteren dat doen we niet, maar een discussie of wilt U mij een onderwerp naar eigen keuze laten behandelen, kortom, het staat U volkomen vrij om te beslissen wat we nu gaan doen.

x Ik geloof wel dat het aan U overgelaten wordt.

- Juist vrienden, wanneer het aan mij wordt overgelaten, dan zou ik voorstellen om eens een keer over te gaan tot een bespreking van de Oudheid, niet de Oudheid misschien in het algemeen, maar toch wel meer in het bijzonder de, laten we zeggen DE KINDERJAREN VAN DE MENS. Heeft dat Uw belangstelling?

x Ja.

- Wanneer wij op het ogenblik een mens aanschouwen, en vooral wanneer U zo'n menselijke vorm ziet, dan denkt U onwillekeurig dat het nooit anders geweest kan zijn. En toch, alleen reeds het bezien van de verschillende typen, zou U moeten leiden tot de conclusie dat er vroeger misschien ook nog andere typen mogelijk zijn geweest. Wanneer U dan teruggaat tot de verschillende mensen die opgegraven zijn, de Pekingmens, de verschillende mensen die opgegraven zijn in Zuid-Afrika, de mensen die opgegraven zijn in de buurt van Zwitserland en Duitsland, kortom, wanneer U al deze typen gaat zien, dan kan alleen reeds de beschouwing van het geraamte voor U reeds een aanschouwelijk bewijs zijn van het feit dat de menselijke vorm sterk, wat men noemt, zich ontwikkeld heeft oftewel geëvolueerd is. Deze evolutie van de vorm behoeft echter niet met zich mee te brengen een geleidelijke evolutie van vorm en evenmin een geleidelijke evolutie van geestelijk vermogen. En wanneer we dit, juist dit in aanmerking nemen, dan geloof ik vrienden dat, wanneer wij naar de Oudheid teruggaan en ik bedoel hiermede zeer verre Oudheid, die ligt in de tijd dat de mens pas begon mens te worden, dat het U niet zal verbazen wanneer wij daar allerhand eigenaardig gevormde gestalten tegenkomen. Het is nog niet zo lang geleden dat een mensvormig wezen inderdaad drie-ogig was. Opzichzelf misschien een fantastisch feit, maar inderdaad had deze mens drie ogen. En deze drie ogen waren in deze dagen, eigenaardig genoeg, afgesteld op verschillende stralingsgebieden. U weet dat Uw visueel-, Uw waarnemingsvermogen, auditif vermogen naar boven en naar beneden toe begrensd is. Zo was het toen ook met de ogen en het is waarschijnlijk - ik zeg waarschijnlijk, want met absolute zekerheid durf ik dat niet te beweren - maar het is waarschijnlijk als volgt gegaan: oorspronkelijk levende in een sterk nevelig land, had de mens een oog - dit is dan het oog dat tegenwoordig misschien rudimentair nog kan worden aangeduid in de schedel, maar dat niet meer aanwezig was - dat zeer sterk gevoelig was voor alle infra-rode stralen. U zult begrijpen dat dat een gezichtsbereik was dat ligt buiten het normale. Deze mensen zouden dus verschillende hittestralen inderdaad als vorm gezien hebben, zij zouden b.v. een vuur niet slechts hebben gezien als een verbrandingsproces

met wat rook en wat vlammen, maar ze zouden vandaaruit een zekere invloed uit hebben zien gaan en zullen geweten hebben dat, wanneer ze zich binnen deze invloed, deze zichtbare invloedssfeer bevonden, dat zij het aangenaam koesterende gevoel van warmte kenden. Het is begrijpelijk dat deze waarneming ook zich betreft op de aura, de uitstraling van verschillende planten, dieren, mensen en geesten, die nu eenmaal ligt in dat gebied dat inderdaad het infrarode zeer dicht benadert. M.a.w. ze zijn in staat geweest om waar te nemen in de geest. En het eigenaardige is dat ook de bijbel hieraan refereert, zeggende: dat in de beginne de mens wandelde met God. Het is dus begrijpelijk dat in deze beginjaren deze mens een waarnemingsvermogen had waardoor hij in contact kon komen met andere sferen. Deze andere sferen die op het ogenblik onopgemerkt Uw eigen wereld kruisen, waren toen normaal aanvaarde fasen van het dagelijks leven. En men heeft daaruit een zeker voorstellingsvermogen gekregen omtrent de wereld van de geest. Vandaar dat niet zonder reden deze Ouden bepaalde Godsvoorstellingen begonnen aan te nemen. Het is met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid vast te stellen dat deze inderdaad de leven brengende invloed van de zon op de aarde zichtbaar hebben aanschouwd, niet slechts als een zonnestraal of als een aangename warmte, maar als een intensieve uitwisseling van krachten met levende wezens, iets wat ook de moderne mens misschien nog wel weet, want stelt U maar eens een huid bloot aan een bepaalde zonnestraling, dan zult U zien dat zich daarin een verandering, een chemische verandering voltrekt, waardoor ook de elektrische waarden van dit deel van het weefsel veranderen. Er ontstaat een sterkere lading, een filterend vermogen in de bovenlaag, waardoor een deel van de energie die niet meer gewenst is, wordt teruggekaatst. En hierdoor wordt het lichaam zelf vitaler. Men kan natuurlijk - en ik heb mij laten vertellen dat dat in Uw tijd veel gebeurt - op een kunstmatige wijze, de stoffen bij dit proces ontstaan in het lichaam, aan het lichaam toevoegen, maar zelfs dan betwijfel ik of het uiteindelijk resultaat volkomen gelijk kan zijn aan de omzetting van energie die plaatsvindt wanneer zonnestralen met een levend weefsel in contact komende, daarmee op de juiste wijze van energie wisselen en dus zowel in- als uitstraling gelijktijdig plaatsvindt. Dit wetende, is het begrijpelijk dat zij, vooral voor de zon, een zeer grote verering hebben gehad; verder waren zij ook in staat in de maan zekere kwaliteiten te erkennen, alles krachtens dit gezichtsvermogen dat ontwikkeld is in een tijd dat de wereld een wereld van nevelen was, waarin de zon een enkele maal vaag door de gebroken wolken zichtbaar werd, waarin de maan een bleke schim was die onomschreven en zonder bepaalde vorm haast, langs de hemel trok, een gefilterd, blauwachtig, spookachtig licht werpende over de aarde. Het is dus begrijpelijk, mijne vrienden, nogmaals, dat deze mensen juist deze levenbrengende krachten allereerst moesten leren kennen. Maar wat leert ons nu de beschouwing der feiten verder? Wanneer de zonnestraling sterk gefilterd wordt door zwaar vochtbevattende luchtlagen of wolken, dan blijkt de resterende doordringende straling qua karakter niet zo erg veel te verschillen van de weldoende warmte die uit een vuur kan komen. M.a.w. het vuur werd al zeer snel tot de altijd zichtbare en aanwezige vertegenwoordiger van de zon. En zo kunnen we dan in die vroeger tijd allereerst te maken krijgen met vuuraanbidders. Nu blijkt dat een tweede gezichtsvermogen noodzakelijk wordt, een omzetting a.h.w. van vermogens op het ogenblik dat deze zon meer en meer invloed krijgt, want dit orgaan zo gevoelig voor alerhand stralingen die voor het menselijk orgaan, het gezichtsorgaan van heden niet meer zichtbaar zijn, blijkt verblind te worden zelfs door het voor U nog schaduwwachtig licht van een ietwat sterker doorbrekende zon. En dan doet zich het eigenaardige voor, dat de mens van die tijd krachtens zijn ontwikkeling nog geen afstand kan doen juist van dit eerste oog. En zo krijgen wij de ontwikkeling van de ook potentiëel in het lichaam reeds langzaam geboren zijnde secundaire gezichtsorganen. U zoudt zeggen: "onze ogen zijn primair"; dat is niet waar, ze zijn secundair. De bekwaamheid om met een stoffelijk oog, dus met een zuiver organisch opgebouwd oog de geestelijke invloeden waar te nemen wordt echter minder en minder, wanneer de sterk visuele indruk van het secundaire gezicht van Uw beide ogen de overhand begint te krijgen. En uiteindelijk blijft daarvan alleen nog de sage, de legende over die we terugvinden wanneer we spreken over de cycloop. Sommige van de mensen blijken in staat om het verdwijnende orgaan in zekere mate in stand te houden, ja om inplaats van de substantie, het oog, een geestelijk verlangen te stellen, een geestelijk verlangen dat dringt tot waarneming evenzeer van deze gebieden. Die waarneming is niet meer zo objectief, ze wordt nu gekleurd door de eigen persoonlijkheid. Maar uitgaande van dit steeds nog aanwezige zenuwstelsel, behorende oorspronkelijk bij dit derde oog, kunnen zij nog steeds komen tot een contact met de wereld van het ongeziene. Waar nu bij de anderen meer en meer echter dit vermogen teoor gaat, blijken zij wel de eersten te zijn die over een bijzondere begaving beschikken. En deze bijzondere begaving wordt langzamerhand gerealiseerd als een nuttig iets, want wanneer men eenmaal komt tot de overtuiging dat de geest als zoda-

nig mededelingen kan doen omtrent de stof en in sommige gevallen verder door kan dringen dan de stof, wanneer dan bovendien begint te blijken dat de verloren gegane geestelijke vrijheden van de geest in de stof, mens genaamd, worden aangevuld door de vermogens van helpende geesten, dan is het begrijpelijk dat hieruit de eerste priester ontstaat, de eerste mens die als middelaar dient tussen zijn medemens, zijn stam, en de ongeziene wereld die voor hen niet meer bestaat, maar die voor hem nog is als een volledige realiteit. En daar hebben we dan de mens in z'n kinderschoenen. Deze mens oordeelt nog niet, naar Uw opvatting is hij zeer bijgelovig, omdat de herinnering aan de andere werelden die kruisen met de eigen wereld, nog zo sterk is; later verwaagt dat. En in deze periode van vervaging zijn we dan al gekomen tot de mythische tijd van de mensheid, de mythische tijd waarin, laten we eerlijk zijn, de Sauriërs nog op aarde leven, waarin nog vele vreemdgevormde monsters de zee bevolken, een tijd waarin nog geen werkelijke vogels vliegen, maar vogelachtige, vleermuisachtige wezens, die in vele gevallen doen denken aan vis nog, dus aan reptiel b.v., in andere gevallen in zich dragen de kentekenen van het zoogdier. Ze zijn nog zeer zwaar van gebeente ook en zij kunnen dan ook geen langere vluchten maken. Een daarvan overgeleverd naar Uw tijd door fossiele overblijfselen is wel de terrodactyl. U kunt zich dan misschien, wanneer U deze naam erkent, een kleine voorstelling maken van wat er in die tijd was. Het is begrijpelijk dat deze mens temidden van deze monsters niet gemakkelijk kon leven. En zo zien wij dan de eerste menselijke beschaving zich ontwikkelen in de landen waarover de bijbel spreekt wanneer hij zegt: en Kaïn trok weg naar een ver land en nam zich een vrouw. Landen waarin deze zich ontwikkelende mens zich afzondert, eilanden, zodat de eerste beschaving die op de wereld leeft een eilandbeschaving is. Als resultaat zien wij een groot aantal verschillende cultuurvormen die uiteindelijk voor een groot gedeelte zichzelf teniet doen en er blijft slechts over een bepaalde groepering die als opvolgers van de z.g. Lemuriërs of Lemuren wel de Atlanten wordt genaamd, naar het Rijk waarin zij eens geheerst, overigens een Rijk dat voor Uw tijd nog steeds legendarisch is. In het Rijk der Atlanten nu, vinden we één grote bijzonderheid: al degenen die heersend zijn, die vorst zijn, zijn tevens begaafd nog met dit derde gezicht; zij kunnen in verbinding treden met de geestenwereld en bezitten bovendien nog zo sterk de oorspronkelijke telepathische, motorische vermogens die ook vele dieren bezitten, die ook over een afstand elkaar bepaalde indrukken kunnen mededelen, als zij als vorsten elkaar kunnen bereiken over de afstand van het gevaarlijke water, zonder dat hiervoor een onmiddellijk contact noodzakelijk wordt. In deze tijd ontstaan de eerste wetten, tot op dat ogenblik heeft de mens geleefd in een stamverband en heeft het, laten we zeggen, het verantwoordingsbesef van de leider, de wetgeving uitgemaakt en vaak het leiderschap was een kwestie van het recht van de sterkste. Nu echter, in dit Rijk ontwikkelt zich een wat verdere cultuurvorm door de samenwerking van deze eerste vorsten die althans zo zegt de legende, en ik heb niets gevonden dat dit tegenspreekt - broeders waren. Tien broeders die een Rijk tezamen deelden. En zij komen terug elke zes jaren in hun vaderstad, nadat zij de beschaving van hun volk hebben uitgedragen over verre en afgelegen gebieden. En wanneer zij in die vaderstad terugkomen, dan hebben ze daar de wetten gegrift staan, dan hebben ze daar offerplechtigheden, dan treden zij juist daar in contact met de voorgegane heersers, met de geestelijke krachten die zo lange tijd als bestuurders van het menselijk ras zijn opgetreden en kunnen daardoor zichzelf lang handhaven. Echter ook hier zien wij - ik wil dit als geschiedenis een ogenblik verder ontwikkelen ofschoon we evengoed een ander gebied zouden kunnen nemen - maar ook hier zien wij dan dat vreemde volkeren in een slavenlijke vorm worden binnengevoerd. De mens zoekt teveel weelde, zoekt teveel succes, en hij komt ertoe anderen hun menselijke rechten te ontnemen. Op het ogenblik dat dit gebeurt is de eerste fase van Atlantis' ondergang een zekerheid geworden, vanaf dit ogenblik bestaan er spanningen, vanaf dit ogenblik zijn de vorsten niet maar volkomen elkaars broeders in werkelijke zin - zelfs wanneer de oorspronkelijke broeders sedert lang opgevolgd zijn door anderen - maar worden zij machten die met elkaar of tegenover elkaar trachten bepaalde dingen te bereiken. En daar hebben we dan het drama van de wereld die verdeeld wordt, het drama dat we misschien Babel zouden kunnen noemen. De slavenvolkeren die zich in een beperkte mate de cultuur van het oorspronkelijke volk reeds hebben eigen gemaakt, komen in opstand. Dank zij de hulp van één van de broeders, nemen zij de macht over in het Rijk. De krachten die totnogtoe gebruikt werden uit wit-magisch oogpunt, worden nu zwart-magisch gebruikt, kortom het Rijk is een en al krijg en verwarring. En juist in deze tijd zien wij dat de nieuwe ijstijd gaat beginnen; deze nieuwe ijstijd brengt een drukverandering teweeg in de aardkorst, daardoor aardbevingen, en wij zien hoe vooral dicht bij de kust van Afrika en Europa gelegen eilanden verzinken; wij zien hoe de verbinding met Afrika langs een grote bergketen wordt verbroken; wij zien hoe vele dieren vluchten, vluchten op het laatste ogenblik als het ware uit dit gedoemde Rijk. En dan, ja, dan wordt het velen bang om het hart en zij trekken uit; zij trekken naar de meest verschil-

lende gebieden en dragen met zich hun kennis. Deze mensen hebben het meegemaakt dat voor de eerste maal de sterrenhemel klaar werd en zij hebben met grote verwondering dit alles gadeslagen en zien in deze beginperiode in al deze sterren de lichten of verblijfplaatsen van hemelse wezens; ze denken te wonen van een hemelse stad waarin de plaatsing van elke geestelijke woning iets te beduiden heeft. Men tracht uit te zoeken wat de geest betekent, en een expeditie die een langere tijd in Vuurland zich bevindt, waar dan een betrekkelijk goed klimaat heerst met zeer veel klare sterrenhemels en zeer weinig van de misten, nevels en regenvalgen, die sedertdien het land geteisterd hebben. Dezen nu zijn het dan die als eersten de astronomie beoefenen en al zeer snel daaraan de astrologie verbinden. Vanhieruit wordt deze kennis voortgedragen; de verschillende volksvestigingen die daar plaats hebben gevonden in het Zuiden van Amerika, worden zeer snel al bevolkt hierdoor en wij zien hier de grondleggers van de astrologie trekken, priesterlijke grondleggers, die al heel gauw worden magiërs en die van magiërs helaas maar al te vaak worden tot zwart-magiërs. Nu is het begrijpelijk dat in deze eerste vernietigingsgolf, die ongeveer een derde van het Rijk Atlantis verzwelgt, plus de verschillende verbindingen die tot op dat ogenblik - zij het dan gescheiden door betrekkelijk grote straten - toch nog bestonden met de verschillende vaste landen, aanleiding geeft tot de vlucht. En de eersten die vluchten zijn uit de aard der zaak de oorspronkelijke beschavingbrengers, de cultuurbrengers van die tijd. Zij trekken weg en blijven in het begin betrekkelijk dichtbij; zij bevolken Spanje en Noord Afrika, zij betrekken de verschillende eilanden die op het ogenblik nog in de Caribische zee liggen, kortom zij zoeken betrekkelijk dicht bij huis een nieuwe woning, een grotere zekerheid. Wanneer echter de rampen steeds sterker worden, dan zien wij dat verschillende legers uittrekken om voor het Rijk dat aan het ondergaan is een nieuwe plaats te vinden. Ondertussen heeft het steeds veranderde klimaat reeds enkele grote veranderingen teweeg gebracht. En nu gebeurt dan het grote wonder, het wonder dat een ogenblik de aarde door de invloed van de satelliet wordt tegengehouden en stilstaat, dat de aardas sterk verplaatst wordt en daarmee is het doodsvonnis van Atlantis getekend en het doodsvonnis van de grote dieren evenzeer, daar nu plotseling het eigen ratio van beweging van de aarde verandert en daarmee ook de zwaartekrachtverhouding aanmerkelijk verandert. Deze verandering is de ondergang van de Sauriërs, en wat er nog van overblijft neemt over het algemeen de wijk naar de zee. Zij trachten terug te keren tot het vissenbestaan vanwaar ze eens zijn voortgekomen, vanwaar ze eens tot de machtige heersers op elk vasteland zijn geworden. En nu zitten we al heel dicht bij de bekende beschaving. Wij zien dan dat de godsdienst, de godsverering en de daarmee gepaard gaande geestelijke gebruiken, bewaard blijven. Zij blijven bewaard in al deze kleine, zeer kleine vaak, groeperingen die zich bevinden op de meest verschillende kusten en zich uiteindelijk verspreiden over praktisch geheel de bestaande wereld. De oorspronkelijke Atlantiërs worden echter verder teruggedreven dan men zo op het eerste gezicht zou denken, want de invloed van het tweede volk der Atlanten, het oorspronkelijke slavenvolk, strekt zich zeer ver uit, zover dat zij de stad die zich toen bevond waar later het beroemde Troje zou staan, dat zij deze aanvallen en innemen, iets wat zelfs driemaal in de geschiedenis plaatsvindt. Zo sterk dus is hun invloed, en vandaar dat uiteindelijk de oorspronkelijke erfgenamen van Atlantis' geheimen zich ver en ver hebben teruggetrokken en terecht zijn gekomen in de verschillende gebieden van Indië, in de eilanden-Archipel die ligt in de Stille Oceaan en in de van U uit gezien uiterst Westelijke gebieden van Zuid Amerika. Daar hebben zij hun laatste nederzettingen, daar houden zij in stand hun priesterlijke traditie, daar blijven de zieners de overhand behouden. Later verwatert dit alles natuurlijk. Zij worden wel in sommige gevallen een tijdlang tot heersers der volkeren - iets wat U kunt vinden in de geschiedenis van Indië zowel als van elk ander werelddeel wat U wilt zien - de heerser en cultuurbrenger uit goddelijke oorsprong die optreedt als vorst, als regeerder, of als verlosser of als hoge-priester, vinden we in praktisch in elke folklore terug, in elke mythe. Dat heeft z'n oorsprong daarin gevonden. En vanaf dit ogenblik zien wij het ontstellende gebeuren, dat een deel van de mensheid terugvalt, zij verzuimen. Dit is begrijpelijk, de condities die het klimaat stelt, zijn geheel andere geworden en diegenen die in die zones gevestigd waren, waar de sterkste invloeden vallen, worden geheel anders gevormd. Hier zien wij voor de eerste maal praktisch in de geschiedenis van de mensheid, hoe een zeer sterke verandering in het menselijk uiterlijk binnen enkele eeuwen optreedt. Dergelijke mutaties zijn aanleiding tot het ontstaan van de oorspronkelijke holoëmens. Dergelijke mutaties zijn nu homo Heidelberg en wat dies meer zij. Echter de oorspronkelijke beschavingsdragers weten een lange tijd hun eigen krachten zelfs tot in zekere zin hun eigen gestalte te bewaren. Vandaar dat wij juist in de hogere families, de adellijke families van Egypte zoals van Indië, een bepaalde schedelvorm aantreffen, die, ofschoon het ras schijnbaar verschillend is, toch doet denken aan de oude Atlanten. Hetzelfde geldt ook voor de Inka's. De vroegere vorsten van Peru b.v. hebben inderdaad deze schedelvorm die nog van Atlantis afkomstig is, waarbij wij het zeer hoge voor-

hoofd zien, de hersenmassa verder naar achteren is geplaatst en de zintuigen, de gezichtszintuigen eigenlijk door dat derde oog, wat dan niet meer volledig ontwikkeld is of niet ontwikkeld is, nog slechts aangeduid wordt vaak op de huid, wordt ingenomen, zodat de uiteindelijke hersenplaats t.o.v. Uw huidige schedel versobert. Dus niet zo, maar zo, een sterkere helling zoekt. (Hierbij wordt met een handbeweging door het medium de vorm aangegeven). Maar daar kunnen wij ons nu verder wel mee tevreden geven hoop ik; dat is niet zo erg als we daar nu even van afstappen, want anders dan zouden wij de volksgeschiedenis, de splitsing der rassen, het ontstaan der rassenmengingen en de geboorten van de grotere volkeren moeten nagaan. Ik geloof niet dat het nodig is, ik geloof dat wij in tegendeel dit kunnen zeggen: bepaalde groeperingen, geleid door deze oorspronkelijke kenners van geestelijke waarheid, in vele gevallen tevens bezitters nog van een zintuigelijke, stoffelijke zintuigelijke mogelijkheid die tot geestelijker getransformeerd blijft voortbestaan, in contact zijn met de wereld van goden en demonen zoals we ze noemen, van geesten van opbouw en geesten van afbraak. En hiermede vinden wij dan ook volkeren die deze verwerpen en offeren, vinden wij volkeren die hen uiteindelijk aanvaardden. Hier worden geboren die eerste scholen van wijsgeren die rustend nog op de oude kennis, die overgeleverd werd uit het Rijk der Atlanten, van vader op zoon, van geslacht op geslacht wordt doorgegeven, die leidt tot bepaalde filosofieën en stellingen en die uiteindelijk is de grondslag van elke godsdienst, de grondslag van elk filosofisch systeem en zelfs in vele gevallen de grondslag nog van de huidige wetenschappelijke stellingen. De Pythagoriërs b.v. in hun laten we zeggen geheimzinnige, vaak op wiskundige motieven gebaseerde geheimleer, blijken vaak juist dit Atlantisch effect zeer sterk in zich op te nemen. Zij blijken plotseling een herleving te tonen, vooral waar het ook hun mysteriën, hun inwijding aangaat, van zeer oude gebruiken. En het is opvallend dat hun inwijding van de nieuwe hoge-priester, een nieuwe drager a.h.w. van de kracht der gemeenschap, zeer sterke overeenkomst heeft met de installatie van een vorst der Atlanten. Het zijn ongetwijfeld voor U meer wetenswaardigheden die ik naar voren heb gebracht dan wel ontstellende nieuwheden, maar als wij ons daarop baserend, onze huidige wereld zien, dan geloof ik dat we daar een leer uit kunnen trekken, vrienden. Eens wandelde de mens met God, eens was er geen scheiding tussen de sferen en werkten de krachten des lichts direct temidden der mensen. In die tijd werden de rechten van elke persoon, van elke mens gerespecteerd, in die tijd was er een beschaving en een cultuur die de Uwe in vele opzichten te boven ging. Deze tijden kunnen slechts terugkeren, vrienden, wanneer deze oude wijsheden en deze oude wetten ook bij de moderne mens hernieuwd hun kracht, hun zegskracht vooral herkrijgen. Wanneer woorden als: het recht van elk mens om vrij te zijn, het recht van elk mens om te arbeiden, het recht van elk mens om voldoende voedsel en kleren en onderdak te hebben, niet meer zijn holle termen of aanduidingen van toekomstige bestrevingen, maar een gedeelde verantwoording van alles dat zich mens weet te noemen. En wanneer dit zal gebeuren, vrienden, dan zal misschien op een nieuw peil en ook een beter peil hernieuwd de mens in contact treden met de wereld van het ongeziene. Ik wil niet zeggen dat die wereld een derde oog zou krijgen, dat is voorbij, maar ik geloof dat de geestelijke capaciteiten die in elke mens schuilen en de mogelijkheid om geestelijke indrukken lichamelijk over te brengen, juist krachtens dit verkomen organisme, dit verkommerde organisme moet ik eigenlijk zeggen, in steeds weer sterkere mate zal moeten worden gebruikt, zodat op het laatst de mens inderdaad zal kunnen beschikken weer over een tweevoudig gezichtsvermogen en een tweevoudig gehoor en delen kan in meerdere werelden tegelijker tijd. Wanneer dat gebeurt, vrienden, dan zullen zij zeer zeker, die nu voor U zijn de doden, weer worden voor U de levenden, en dan zal onze weg weer dichters naast elkaar lopen. En wanneer dit gebeurt, dan ben ik ervan overtuigd, dan zal de mensheid de weg tot verlossing vinden die de stof maakt van een lastige moeilijke keten, van een juk van leed en moeilijkheden, tot een zegen waarin de eigen gaven en de gaven van anderen geuit kunnen worden op de meest goddelijke wijze. Ik hoop dat dit onderwerp U niet verveeld heeft. Ik zal het met deze aansluitende beschouwing dan maar het erbij laten. Is er iemand die er wat over te vragen heeft?

- x Ja, ik wilde een vraag stellen. U heeft het gehad over de nieuwe ijstijd, U heeft het gehad over het Rijk van Atlantis, U heeft het gehad over het veranderen van de aardas. Mag ik van U nog even horen: als ik het goed begrepen heb is dus die aardas veranderd na de nieuwe ijstijd, want toen is het Rijk van Atlantis vergaan.
- Neen, dat is niet juist.
- x Heb ik dat verkeerd begrepen?
- De aardas is veranderd bij het intreden van het tweede glaciële tijdperk, toen is die aardasverandering inderdaad gebeurd. Ik kan mij misschien onjuist hebben uitgedrukt, dat wil ik onmiddellijk toegeven, maar toen is het gebeurd, en toen is ook inderdaad Atlantis reeds teloor gegaan. En alle tradities die dit op een vroeger tijdperk stellen - pardon later tijdperk natuurlijk - en die vertellen, dat ongeveer tien duizend jaar geleden of twaalf duizend jaar geleden Atlantis nog

bestond, zijn uiteindelijk onjuist, daar het zich hier slechts handelde over enkele resten van het Rijk, die inderdaad later ten gronde zijn gegaan. Maar van Atlantis als zodanig, of de macht van Atlantis was in die dagen zeer zeker geen sprake meer, terwijl het grootste deel van Atlantis' volk en bevolking reeds leefde in geheel andere oorden.

x Dank U wel.

- Daar ligt een periode tussen - mag ik meteen opmerken - van ongeveer acht tot negenduizend jaar. En, vrienden, wie volgt?

x U hadt het, als ik het goed gehoord heb, over het land van Babel. Wat bedoelt U daarmee, de toren van Babel?

- Ik had het niet over het land van Babel. Ik heb in deze een aanspeling gemaakt op het feit dat de verwarring der stammen die in Atlantis optrad inderdaad een sterke gelijkenis vertoonde met het Babels verhaal, daar de broeders eerst hier samen leefden en samen streefden, nu plotseling tegenover elkaar kwamen te staan.

x Juist, dank U wel.

x Mag ik nog een vraag stellen? Als wij de vergelijkende anthropologieën nagaan van de gevonden schedels uit deze glaciële ijstijden, dan kunnen we alleen weten dat het derde oog, waar U daarnet over sprak, geen oog is van benige substantie, althans een oogkas; dat er geen oogkas aanwezig was, maar daar zouden we toch uit moeten opmaken dat het derde oog een vleeselijk oog was, zuiver en alleen een vleeselijk oog, want in de vergelijkende anthropologie is nooit een beschrijving geweest van het derde oog bestaande uit een benige oogkas waarin het primaire oog dan z'n plaats zou hebben; dat is niet juist.

- Neen, wij moeten in dit geval spreken van een verdichting der weefsels op het voorhoofd, dus in de voorzij. Als we het bij U zouden willen projecteren ongeveer hier, dus dit. (Het medium wijst de plaats aan tussen de wenkbrauwen, dus iets boven de neus). Deze verdichting is door trokken met een zeer sterk voor bepaalde stralingen gevoelig zenuwstelsel. En het komt in deze misschien qua gevoeligheid vooral overeen met het auditieve zenuwstelsel dat U bij de vleermuis vindt, daar ook het weefsel als receptor, als ontvanger optreedt voor dergelijke indrukken. Het is dan ook opvallend dat dit derde oog beeldvorming toe heeft gelaten, wat toch inderdaad waar is. Maar dan mag ik U weer herinneren aan het feit dat een detail en een gedetailleerd zien en een zien in diepte, zoals U dat op het ogenblik doet, met dit orgaan natuurlijk niet mogelijk is geweest. Wel is het mogelijk geweest om bepaalde lijnen vast te stellen; er werd dus een, laten we zeggen, een schimmenspel a.h.w. geprojecteerd waarin zeer lichte schaduwpartijen aanwezig waren. En het is misschien ook nog wel aardig om daarbij op te merken dat dit z.g. derde oog, ofwel dit primaire gezichtsvermogen, dan nog bovendien een eigenaardigheid had, het was n.l. niet een volledige eenheid, maar het was een, laten we zeggen, een pustelachtige projectie op het voorhoofd die door een aantal kleinere pustels werd omgeven en in zijn geheel uiterlijk gezien, doet denken aan een sterk vergrote tepel, waarbij dan de omringende plaats inderdaad in de juiste vorm is, maar de tepel zelf tot zijn normale proporties wordt teruggebracht. Dat is een buitengewoon aardig apparaat, daar het bovendien mogelijk was hiermede als het ware om de hoek te kijken; men was n.l. niet gebonden dus aan de onmiddellijke waarneming alleen recht vooruit of met een bepaalde gezichtshoek, maar elke lichtstraal in dit bepaalde frequentiebereik die, hetzij door buiging of weerkaatsing, dit gezichtsorgaan bereikte, gaf aanleiding tot het ontstaan van een beeld; en hiermede krijgen we dan ook tevens vaak de projectie natuurlijk van verschillende beelden door elkaar. Het lijkt voor U misschien erg ingewikkeld, maar ik kan U garanderen dat het leven met een dergelijk gezichtsorgaan voor de personen uit die tijd, niet ingewikkelder zal zijn geweest dan het combineren van één beeld uit het grote aantal facetbeelden dat b.v. een spin uit haar oog ontvangt. Ik hoop dat ik hiermede de zaak dus duidelijk genoeg gemaakt heb, maar de cycloop-voorstelling is inderdaad een voorstelling die hieruit gegroeid is. Wat ook nog de opmerking verdient is deze: dat de methode van het sluiten van dit oog een geheel andere was n.l. dat in rusttoestand door een ontspanning van de verschillende spieren, de ringspieren die zich op het voorhoofd bevonden in die tijd - bevinden zich nu ook nog wel daar, maar zijn zeer sterk van vorm veranderd - de zenuwen zelf a.h.w. onderbroken werden; zij kregen een zeer grotere weerstand als het ware, en daardoor waren alleen zeer sterke impressies nog in staat om het oog te bereiken. Dat is zeer opvallend, het is een heel aardig iets. Maar ik zeg, dan komen we natuurlijk weer even in detail terecht.

x Bestond er dus een direct contact of een directe verbinding tussen dat derde oog en zenuwstelsel, het hersenweefsel?

- En het hersenweefsel, was een directe verbinding, inderdaad. En deze directe verbinding die liep langs de weg waar U op het ogenblik nog de voorhoofdsholte vindt; werd dus schuin naar beneden geprojecteerd en ging vandaar bijna recht en bereikte dan de hersenen op ongeveer 2/3, zodat het centrum dat daarvoor gevoelig is ligt ongeveer hier in de schedel, net bij de grens tussen grote en kleine hersenen. Waar ik overigens ook op mag merken dat ook deze begrenzing der hersenen vroeger enigszins anders was.

- x Ja, merkwaardig.
- Ja, het zijn zeer merkwaardige dingen, ze hebben geen bewijswaarde, ze zijn curiositeiten.
- x Is deze zaak ook niet bekend bij de anthropologie en bij de pathologie?
- Ik neem aan van niet. Ik neem aan dat U verschillende details daarvan bekend zullen zijn, maar of het complete beeld zoals ik het U naar voren breng geheel bekend is, betwijfel ik.
- x Ik heb er nog nooit van gehoord.
- Waarbij ik echter wel op wil merken dat in ieder geval de wetenschap bepaalde waarnemingen heeft gedaan, ofschoon die misschien in hun tijd als onzinnige theorieën verworpen werden, maar reeds lang geleden, en hierover hypothesen heeft opgesteld die zeer zeker een bevestiging zullen inhouden van hetgeen ik hier verteld heb.
- x Er is toch nog iets zichtbaar in de hersenschors van dat voorbijgegangene derde oog?
- Laten wij zeggen dat in de hersenschors nog aanwezig is een rudimentair begin van de oorspronkelijke zenuwtoevoer die op het ogenblik zich nog uitstrekt in de richting van de neuswortel en schijnbaar geen bijzondere connecties heeft; het is a.h.w. een soort reserve voor de oogzenuw als men het zo bekijkt. En wij vinden dan verder natuurlijk een bepaalde plek die niet antwoordt op de normale impulsen, maar die bij een vergrote sensitiviteit zeer vaak plotseling aanleiding geeft tot ervaringen die buiten het normale visueel bevatbare liggen.
- x Juist, meer een indruk.
- Inderdaad, waarbij ik dan misschien ook even aan mag knopen bij iets anders, dat is n.l. het z.g. helderzien; het helderzien n.l. is over het algemeen ongeveer gelijk aan de vroegere waarnemingen met dit orgaan, in deze zin dat weliswaar bij concentratie van de details een zeer nauwkeurige indruk kan worden gekregen, dat echter het totale beeld over het algemeen zeer vliedend is, dat het dus zich in hoofdlijnen uitdrukt en dat een zich wenden tot het detail over het algemeen met zich meebrengt dat het totaal van het verder waargenomene tijdelijk of voorgoed vervaagt. Dat is wel aardig om ook dat nog even aan te halen, dan heeft U ook nog weer een kleine overeenkomst. Nou, vrienden, hebben we daar nog meer over te praten, of zijn we wel uitgepraat?
- x Ja, ik wou nog iets vragen. In een van de vroegere bijeenkomsten is medegedeeld dat ongeveer tienduizend jaar geleden de Chinezen zelfs Zuid Amerika hebben overheerst. Hoe moet ik dat in dit verband beschouwen? U heeft hier ook een aantal jaren genoemd van negenduizend.
- Ja, ik heb hier negen-à tienduizend jaar genoemd en dat is inderdaad volkomen juist. Ik heb dit aantal jaren n.l. genoemd als de periode waarin men aanneemt dat Atlantis ten onder is gegaan. En het is heel begrijpelijk, in deze periode n.l. zult U ontdekken - daar heb ik de nadruk op gelegd - krijgen wij de werkelijke ondergang en daarmee de laatste vlucht, de volksverhuizing a.h.w. veroorzaakt door het feit dat de opdringende rassen die van mindere kwaliteit zijn, nu de beschaafde rassen nogmaals aanvallen. Als zodanig heb ik U b.v. gesproken over dat geval Troje, het vroegere Troje dan, dat is niet het Troje van Helena, maar voor die tijd. Het is begrijpelijk dat juist in deze periode dan het trekken begint en de beschavers van het Chinese ras, die opzichzelf ook al enigszins Mongools van uiterlijk zijn, trekken dan ook eerst naar het Noorden toe en dan vanuit Noord Amerika, niet uit Zuid Amerika, de vaste wal te verlaten en een tocht te beginnen waarbij zij op bepaalde eilanden terecht komen, zelfs zich vermengen gedeeltelijk met de bevolking, en vandaaruit eindelijk in het Chinese Rijk komen, waar ze dan optreden als heersers krachtens hun meerdere kennis; ze worden o.a. voor zeer grote magiërs gehouden, iets wat zich nog weerspiegelt in de Chinese legenden en godenleer waar wij heel weinig over de goden zelf, maar ontzettend veel over de machtige tovenaars horen. En deze mensen dan, zijn eigenlijk de oorspronkelijke stichters van het Chinese Keizerrijk zoals U het kent met z'n verschillende dynastieën. Vóór die tijd bestond er wel een volk, maar b.v. de Staatsstructuur, en de inrichting die in China werd gehandhaafd is gebaseerd op het oud Atlantis-voorbeeld.
- x Mag ik U nog één vraag stellen? Dit onderwerp is wel zo interessant. Kunt U vertellen: welke oorsprong heeft het Polynesische ras?
- Het Polynesische ras is oorspronkelijk een verdreven ras uit Indië, dat later zich zeer sterk gemengd heeft met twee rassen n.l. oorspronkelijk met de heersers, de heersers dus die vluchtten - waar ik over gesproken heb, nu ook over China - en daardoor in staat is geweest een langere tijd een zeer grote beschaving te handhaven en een zeer groot gedeelte van een uitgestrekte wereld als een vast en groots Rijk te beheersen. Later zijn nogmaals een in dit geval meer Indiaanse mensen gekomen en deze meer Indiaanse mensen, ik bedoel hier dus meer het type van de bos-Indiaan zoals U dat nog in de Amazone kent, de Indiaan zoals U hem nog kent in verschillende typen als Chili en Peru en Uruquay, dat type dus, dat steekt over en vermengt zich ook weer. Later blijkt dan dat zij een zeer sterke vermenging kennen en hieruit wordt het uiteindelijke z.g. Polynesische

- ras geboren. Waarbij wij dan op mogen merken dat binnen dit z.g. Polynesische ras zeer sterke differentiaties optreden, die uiteindelijk veroorzaakt werden natuurlijk door deze zeer verschillende erfelijke resten die in dit ras werden neergelegd, waardoor de lichaamsbouw ook zeer sterk beïnvloed werd.
- x Dus er heeft geen inmenging plaats gehad van het type de Hindoe, de Brits-Indiër als zodanig?
- Neen, de Hindoe als zodanig heeft daar betrekkelijk weinig invloed gehad, want wanneer wij zeggen, het type van de Hindoe, dan menen wij een religie.
- x Ik bedoel de Brits-Indiër.
- De Brits-Indiër inderdaad, en dan hebben wij te maken met sommige Brits-Indische rassen en dan denken wij b.v. aan Laskaren, nietwaar, die hun practisch evenbeeld vinden in vele gevallen bij de handeldrijvende Bengaliër. En deze overeenkomst dus - U moet niet vergeten, wij moeten rekening houden met de levensomstandigheden - bij de Laskar, de Polynesische matroos, vertoont heel vaak rasseneigenschappen die van de Bengaliër zeer nabijkomen. En hieruit kunt U al zien dat zij gemeenschappelijke voorvaderen hebben gehad. Maar deze invloed is niet overheersend geweest; maar later zien we natuurlijk weer de vermenging met de verschillende handeldrijvende volkeren die daar komen, maar deze is toch geloof ik voor het gehele ras niet van overwegend belang. Zij kan uiteindelijk van belang zijn voor kleinere groepen of voor bepaalde eilanden.
- x Dank U wel.
- Maar ik wil U absoluut hierbij opmerken dat van een absoluut Brits Indische, zoals dat tegenwoordig heet, of Achter Indische zeer sterke invloed op Polynesië geen sprake is, dat zelfs het volk der Maleiën geen grote invloed heeft gehad in deze Archipel, ofschoon zich nog natuurlijk wel sommige Maleische traders, handelaren, zich daar gevestigd hebben.
- x Ik wilde nog één vraag stellen. De oogstand en oogvorm die we hebben bij de Chinees, die is dus als ik het goed heb, afkomstig uit Zuid Amerika?
- Inderdaad, het is precies zoals U zei, waarbij ik op mag merken dat deze oogstand over het algemeen een kwestie van accentuëren is, daar het werkelijke verschil nu niet zo heel groot is, de houding van de oogleden is daar bepalend als de werkelijke vorming van de oogkas.
- x Ik bedoel meer die spleetvorm, want dat treft men ook bij de Indianen zo'n beetje aan.
- Inderdaad, en het is oorspronkelijk dus iets wat uit natuurvolkeren stamt; het ligt n.l. in de manier waarop b.v. ook - Uw kat doet het b.v. ook - ogen heeft die zeer lichtgevoelig zijn, omdat ze zich voortdurend aan moeten passen aan sterke wisselingen van licht en hierdoor ontstaat dus de gewoonte om het licht over het algemeen te filteren door de oogleden. En wanneer zoiets als een bepaalde traditie, als een schoonheidsideaal wordt, nu dan weet U zelf hoe de mensen zijn, dan handhaven ze dat en dan wordt zoiets uiteindelijk een rassenkenmerk, nietwaar, zoals op het ogenblik waarschijnlijk als kenmerk voor een groot deel van het Amerikaanse ras. Als we over ras mogen spreken tegenwoordig, zo zijn b.v. de lipstick en wat daar bijhoort en misschien voor de mannen het kunstgebit, ook van die dingen die uiteindelijk zo overheersend worden dat men ze graag vereenzelvigd speciaal met ^{een} bepaalde beschaving; daar geldt dat speciaal. Maar laat ik U vertellen dat er heel veel Chinezen zijn die ogen hebben die niets van de Uwe verschillen. En dat is eigenaardig genoeg vooral daar waar we nog niet te maken hebben met de Mongoolse kruisingen, Mongoolse kruisingen die hun oogvernauwing en hun oogspleet, hun spleetog weer te danken hebben speciaal aan het feit dat hun voorvaderen zeer veel in ijsvelden geleefd hebben en daardoor deze ooghouding ontstond. En de Noordelijke Chinezen die hebben een ooghouding die over het algemeen van de Uwe niet veel verschilt. En wanneer U dan ook de pigmentatie van de huid buiten beschouwing wilt laten, geloof ik dat er zeer vele Chinezen zijn die van de Europeaan zeer weinig of zelfs niets zouden verschillen, mits gestoken in gelijke dracht, met gelijke bewegingsgewoonten en aanwensels.
- x Ik dank U.
- Nou, vrienden, dan hebben we geloof ik dat onderwerp daarmee wel zo'n beetje uitgeput, hè?
- x Mag ik misschien nog even een vraag stellen?
- Ja, natuurlijk.
- x Die hele grote stenen beelden op het Paaseiland in de Stille Oceaan, op de Archipel, zijn die afkomstig dus van deze eerste immigratie vanuit de kant van Amerika, of komen die van de kant van Azië?
- Neen, ze komen niet van de kant van Azië, maar zij komen uit Polynesië oorspronkelijk. In Polynesië zien we n.l. ook weer een zekere rassenstrijd optreden en als gevolg daarvan zien we dat enkele van deze heersers, die inderdaad nog Atlantisch bloed in zich hebben, vluchten. En wanneer zij op het Paaseiland komen, dan weten zij niets beters te doen dan zich het oude ^{of het} ras te reconstruëren. Ik mag hierbij opmerken dat dit een buitengewoon groots werk is geweest, vooral met de beschikbare middelen en dat hieraan dan ook zeer vele mensenlevens zijn opge-

offerd; dat echter wat daar tot stand werd gebracht in kleinere vorm op verschillende eilanden dan ook aanwezig is en dat het hier dus eigenlijk de grootse geste is geweest van een groep die wist te moeten sterven, het is een soort monument van doden, die ze bouwden terwijl ze wisten te moeten sterven. Dat is de tragische geschiedenis van Paaseiland. En daarom zal het raadsel van Paaseiland niet zo snel worden ontraadseld. En toch bestaat er de mogelijkheid dat, wanneer het Westen de beschikking krijgt over verschillende bestaande bronnen, waar in de veelvuldige vertaling uiteindelijk een oorspronkelijke beeldschriftuur kan worden teruggevonden en de symbolische vorm die aan deze beeldschriftvorm voorafging, dan geloof ik dat men bepaalde tekens en inscripties die op Paaseiland bestaan, zou kunnen ontcijferen en dan zal men, ik zou haast zeggen, met een zeker gruwen, met een zekere verkoeling van bloed die verklaring lezen, dat de stervende, stervende z'n grafteken bouwt, het terras met een altaar voor de goden en daar een offer brengt van 3000 mensenlevens op eenmaal. Maar dat was een oude traditie en ze hadden nu eenmaal niet de offerdieren die er voor hoorden, de ossen, de stieren, de geiten, maar ze hadden wel mensen. En ze wilden zich verzekeren van een grootse rijkdom, een grootse pracht, een grootse ontvangst in het rijk van de geest. Daarom hebben ze zich hun slaven voorafgezonden, wat ook een heel oud gebruik is. Ja, hebben we nog iets anders waar we over praten vrienden? Uit Uw stilzwijgen kan ik opmaken dat we dan hier wel op het ogenblik voldoende gezegd hebben voor een ogenblik en dan, om niet direct een ander onderwerpje er bovenop te gooien - het is nu een mooi afgerond geheel - zou ik U willen voorstellen om dan een ogenblik te onderbreken en te pauzeren, dan kunt U na een ogenblik wel verder gaan en dan kunt U weer vragen stellen of een onderwerp behandelen, precies zoals U zelf wilt, alleen in dat geval zal ik de taak aan een collega over moeten dragen, ofschoon het mij natuurlijk een genoegen was tot U te mogen spreken. Goeden avond.

De ORDE DER VERDRAAGZAMEN houdt haar bijeenkomsten iedere Vrijdag (8 uur) in het Gebouw "KEN U ZELVEN", de Ruijterstraat 41, D E N H A A G.
Bezoekt deze regelmatig en introduceer zoveel mogelijk vrienden en kennissen voorzover zij althans serieus van ons werk willen kennisnemen.

ABONNEMENT OP ONS WEKELIJKS VERSLAG. Door storting van f 5.20 op giro 517676 ten name van J. Rientjes, Havenkade 60, Scheveningen, (telefoon: 554162), verzekert U zich gedurende 10 weken van de ontvangst van ons orgaan dat 50 cents per nummer kost.
VAN ALLE REEDS VERSCHENEN NUMMERS HEBBEN WIJ NOG EXEMPLAREN IN VOORRAAD!

NA DE PAUZE volgde dan eerst het gedeelte dat wij reeds in verslag no. 85 hebben opgenomen, waarna dan "het schone woord" als slot hier volgt.

Goedenavond vrienden,

Ik geef dan HET SCHONE WOORD als laatste rubriek, en ik weet niet welke vorm bij U de voorkeur heeft, maar elke vorm die U kiest van de bekende, zal ik voor U trachten naar voren te brengen. Het kan dus zijn: poëtisch, sprookje of legende, beschrijving, en U weet ook welke de voorwaarden aan de behandeling hiervan verbonden zijn. Voor een beschrijving één of ten hoogste twee onderwerpen, voor elk andere een willekeurig aantal onderwerpen, maar zo mogelijk in woorden. Dus als U nu maar wilt besluiten wat U deze maal wilt horen, dan zal ik trachten U zo goed mogelijk daarbij tegemoet te komen.

x Wilt U ons een sprookje vertellen?

- Een sprookje dus. En welke begrippen moeten er in dat sprookje naar voren komen?

x LEVENSKRACHT - MUZIEK - VERTROUWEN - LIEFDE - OVERWINNING.

- Dan zouden we dus kunnen zeggen dat vertrouwen en liefde de levenskracht geeft die uiteindelijk tot de overwinning voert en dat het besef hiervan muziek is geworden in de geest. Dan hebben we het heel aardig bij elkaar. Maar een sprookje, een sprookje dat begint nu eenmaal ergens in een verleden en daar staat een titel boven. En laten we het nu deze maal maar noemen "Levenskracht", met Uw welnemen natuurlijk.

Het is heel lang geleden gebeurd. Het was een dag zoals er vele dagen zijn in elk jaar, een dag waarin de schaduw eens wegtrekt en de zon een ogenblik schijnt, terwijl een ogenblik daarna reeds de regen weer neerruist op de bomen en de bladeren en de planten, en omdat het zomer is en de aardig dorstig is, is het of dat die hele aarde begint te geuren van een fris en nieuw leven. Zo'n dag was het, heel lang geleden. En terwijl zo de wolken verder trokken, kwam er eensklaps aan de hemel een vreemde schaduw. Het leek wel of er een grote machtige

vogel met een mensengezicht neervlerkte en zocht naar een menselijke woning ergens in een bos. Die vogel die vond een kleine hut, een hele kleine hut. Daar woonde een man, een vrouw, een jongen en een meisje, zoiets als "Hans en Grietje" weet U wel? Zo'n arme houthakker, maar de jongen heette geen Hans en het meisje geen Grietje en de ouders... och, die waren arm en die hadden zorgen. En toen dat gedrocht, want anders kan ik het niet noemen, daar met de regenachtige wolken meejaagde en de kleine hut zag, toen vlerkte het neer en zette zich op het dak. En vanaf dat ogenblik was het net of de zon die hut niet meer kon beroeren en of er somberheid heerste overal. Zo somber werd het, dat de man niet meer uitging om te werken en dat de vrouw snikkende zich terugtrok in de hoek waar een hoop vodden en wat bladeren een legerstede vormden. Maar die jongen en dat meisje die hadden hun ouders lief, die vader en die moeder, ofschoon zij niet mooi waren - en U waarschijnlijk zou hebben gezegd dat ze, nu ja, een klein beetje onaangenaam roken - ofschoon zij helemaal niet zindelijk waren, die waren voor die twee kinderen a.h.w. het schoonste en het liefste wat er op de wereld is. En omdat ze van die beiden hielden, wilden ze naar buiten gaan. Maar elke keer als ze de losse deur, die op haar leren hengsels piepend openknarste, wanneer ze die opendeden dan was het buiten zo somber en zo donker, en dan werden ze eigenlijk teruggejaagd. En zo kwam het dan dat in die somberheid de jongen tegen het meisje zei: geloof jij dat de zon nog terugkomt? Het gezicht van de vogel op het dak lachte, lachte wat honend, want... daar was het toch om begonnen. Nog een ogenblik en vier mensenzielen zouden als prooi meegenomen kunnen worden naar het zwarte duistere land waar alles schimmel en vocht is, waar een wreed vorst heerst over hopeloze, wanhopige onredelijke onderdanen. Maar het meisje dat had een antwoord en het was of een ogenblik de zwarte vogel sidderde; het scheen of hij zich haast niet terug kon houden om weg te wieken, ergens naar de geborgen vochtige duisternis waaruit hij was voortgekomen. "We moeten toch vertrouwen in God, dat heeft Moeder altijd gezegd, want als God de zon eens laat schijnen en het is nodig, dan laat Hij haar weer schijnen." "Ja... ja", zei de jongen, "dat zeg je nu wel, maar ..." Hij deed de deur weer eens open en gluurde door een kier. "Het is donker buiten". "Ja", zei het meisje "en toch was het of er even wat licht door sidderde." Dat was waar, want zo gauw was die vreemde vogelachtige spookgedaante niet gekalmeerd geworden en zo kwam het dat er even een straal licht bijna tot aan de drempel gegleden was. "Laten we op God vertrouwen." "Ja, maar Vader en Moeder dan?" "Tja..." En ze gingen naar buiten, maar het was duister en zij vluchtten terug. En toen, toen werd de Moeder stil. Toen ze keken was het of ze dood was, dood ... En de Vader dat ziende hief met een wanhopige vloek z'n aks op en als bezwerend riep hij heidense goden op die zijn ouders eens, lang geleden aanbeden hadden. Het was een vreemd woud, vroeger was het een heilig woud geweest. Misschien is het wel daarom dat er antwoord kwam, en een vreemde vrouw, oud en verwrongen met koude starende ogen doemde op in het vertrek alsof ze uit niets gevormd werd. In haar hand had ze nog een spinnewiel met wat vlas. "Je hebt me geropen, houthakker; wat wilt je?" "Wie kan mij het leven van m'n vrouw teruggeven? Is er dan geen rechtvaardigheid? En toen zei die vreemde figuur: "Ja, levenskracht die kun je veel vinden, als je weet waar." "Zeg me dan waar." "Ergens, achter de bergen, waar een grote grot is, waar veel slangen wonen, daar staat een kasteel en als je dat kasteel doorgaat dan, ja dan wordt het mooi, maar als je stilstaat dan ga je dood, dan blijf je gebonden, dan ben je een slaaf, versteend en verijds. Maar als je verder gaat, als je verder gaat dan vind je een bron en in die bron daar liggen de tranen der goden en dat is levenskracht. Eén druppel en je vrouw leeft, houthakker! Maar je zult het nooit krijgen. En nu is de tijd voorbij, houthakker, de bezwering heeft geen kracht meer, ik groet je." Een laatste haast galmend, honend, schril gelach scheen uit de hoeken van de kleine hut de man, de gebogen man neer te storten. De gestalte was verdwenen en het was duister. Buiten scheen de zon, maar op het dak van de hut hurkte een grote vogel. Met zijn volkrachtige vlerken weerde hij alles af wat licht, wat hoop en wat kracht was. En toen nam de houthakker zijn aks, en hij ging naar buiten in de duisternis, in het jagende weer en hij vond de zon en hij ging verder, want hij had geen tijd om aan z'n kinderen te denken. Hij trok door het woud, hij trok door de bergen en hij ging langs grote diepe ravijnen, op een kleine stam balanseerde hij over diepe kloven, totdat hij eindelijk een grot vond en in die grot daar wemelde het van vreemde gespetentongige gestalten die met schietende koppen een ogenblik naar voren loerden om dan weer weg te glijden met geheimzinnig geritsel in een duisternis die dieper en dichter scheen te zijn dan de nacht. En zo ging de houthakker naar binnen, gewapend met z'n aks, want hij was niet bang, maar toen hij weer aan het licht kwam en de verschrikking achter hem lag toen, in dat schone landschap vol bloeiende en geurende bloemen met zoemende bijen, met bomen die een rijpe belofte van vrucht droegen, wiste hij zich het hoofd af en hij vlijde zich neer. Een ogenblik later lag er nog slechts een steen langs de weg. En de kinderen die het hadden gehoord moesten gaan. Ook zij moesten, want Vader kwam niet terug en het eten was bijna op in de hut. En rond de deur en de vensters,

die vensters zonder glas waar de wind doorheen joeg en gierde, was de duisternis, want op het dak zat een zwarte vogel en lachte en zong een wanstaltig gezang zo nu en dan, omdat er reeds één mens bezweken was. En toen is die jongen gegaan. Een laatste maal heeft hij een blik geworpen op die vrouw, die Moeder die daar lag en dood was en toch scheen te leven. Hij is gegaan door het bos, hij is gegaan door de bergen, langs afgronddiepe spleten en ravijnen, hij heeft gebalanseerd over vreemde wankelende bruggen en is gekomen bij een hol, donker en diep, met gespletentongerige gestalten en hij was bleek en angstig. Maar om het levenswater voor z'n Vader en z'n Moeder werd hij gedragen door zijn liefde, en wanneer het vertrouwen in hem dan ook niet sterk was, hij kwam verder en hij kwam langs de steen die eens was zijn Vader en hij herkende hem niet en hij is verder gegaan. Het landschap was schoon en vol van pracht en de vogels zongen, een bergmeer lag schemerend blauw en als een wazige witte droom lag daarin een paleis. Er kwam een draak op hem afgestormd en hij dacht terug aan de slangen die hem niet geroerd hadden en hij ging verder. En de draak veranderde en was een hagedis die tongerend wegkroop bij zijn nadering, een ogenblik zijn warme plaats in de zon verlatend. En hij is het kasteel ingegaan. Daar was een weelde van spijsen, van drank, tafels zo wonderlijk schoon en vol, zo heerlijk, zo verlokkelijk geurig, dat de arme kleine, die haast verhongerde, een ogenblik zich neerzette. Zodra de jongen het voedsel beroerde, kwam een vreemde verandering over hem. Het was of er een beeld stond naast die tafel, en geen mens. En zo kwam het dan dat ook een paar dagen later uit de eenzame hut, waarboven nu wanstaltig de vogel jubelde, die vogel van onheil en wanhoop, het meisje uittrok. En zoals meisjes zijn, zij wilde niet haar liefste schat achterlaten, en zo droeg ze bij zich een kleine speeldoos. O, het was geen rijk ding, want de rijken hadden het weggegooid, er ontbraken wat tonen aan, maar het tinkelde dan toch waarneembaar nog een klein melodietje en het meisje neuriede erbij, en dan was het of dat er wat muziek was. En zo neuriënd is ze weggegaan, en ze is gegaan door het bos en door de bergen, ze is gegaan langs de ravijnen, ze is aarzelend en voetje voor voetje de vreemde bruggen overgestoken, ja, ze is, zingende terwijl de speeldoos speelde om haar moed niet te verliezen, door de grot gegaan en door het vreemde land. Zij heeft haar Vader niet gezien, maar ze is niet blijven staan, want in haar hart was de liefde die haar verder joeg, in haar hart was een vertrouwen dat God haar de levenskracht zou doen vinden en haar broer en haar Vader, zodat ze één zouden kunnen zijn. En zo is het verder gegaan, zoals al deze sprookjes verdergaan, en het meisje, ze is niet stil blijven staan, want ze wilde eerst, eerst een ogenblik dit vocht, dit kostelijke levenswater in haar bezit hebben voordat ze een bete zou nuttigen. En het speeldoosje tinkelde, het was of dat er een speels kind naast haar huppelde, het was of een viool aanstemde en langzaam mee begon te zingen, het was of het kasteel leven kreeg, alleen dat ene beeld leefde niet. En zo is ze naar de bron gegaan en ze heeft geput, geput uit die bron waarin de tranen der goden vielen. En ze is dankend, God dankend, zonder aarzelen teruggegaan. En ziet, toen ze aan de tafel kwam en een bete wilde nemen, toen morste ze een enkele druppel en die druppel viel op een beeld, en daar stond haar broertje. En daar hebben ze samen gegeten en gelachen en gezongen; het speeldoosje speelde een wijsje, en langzaam maar zeker begon het kasteel mee te zingen. Sonoor als een dreunend orgel zond het de melodieën als een groot achterna, en de vogels, de vogels twinkeleerden er doorheen en ze vingen de melodie op en ze speelden ermee of dat het melodietje een lichte veren speelbal was die door de luchten gekaatst werd. En de bomen zongen ruisend een lied, het gras wuifde en het leek zelfs of de bijen meezoemden. En zo zijn ze gekomen aan de ingang en ze hebben gerust op een steen. Wat water dat naast het schaalte gedropen was beroerde een steen en ziet: daar was hun Vader. En ook hij kon niet anders, hij zong mee. En zo zijn ze gegaan door die vreemde grot, en het was net of al die slangen plotseling herboren waren. De koelte en de kilte en de leegte was weg, zelfs de ademende rots scheen in te stemmen met een diepe paukenslag. En het woud zong mee en de bergen zongen en de wind huilde en galmde het in bruggenkloven en ravijnen. En zo zijn ze gekomen door het woud, bij de hut. En uit de hut daar klonk hun het lied tegemoet, want de Moeder was ontwaakt. En toen, toen keken ze en zagen hoe in de verte aan de smetteloze hemel een kleine grauwe stip verdween. Het was de vogel van de wanhoop die uiteindelijk was gegaan. En gedrieën hebben ze tegen de vrouw gezegd: ach Moeder, hier brengen wij U het levenswater. En toen leek het of een ogenblik een vreemde lach nu toch ook melodisch ofschoon schril uit de muren scheen te komen, en een stem zei: ik heb je gezegd, levenskracht is op vele plaatsen; ze is overal waar liefde offert. Met een schrille arabesque scheen ze een ogenblik te versieren die melodie die groeide nu uit heel de natuur totdat in een machtig akkoord de melodie scheen uit te klinken en achterliet vier gelukkige mensen in de kleine hut. Maar in een tijd ver daarvandaan in een land ver daarvandaan daar heeft een musicus een flard gehoord en heeft het neergeschreven, en wanneer ge luis-

tert naar de tonen dan hoort ge nog het lied van de levenskracht, en dan denken de mensen: ja, ook bij ons zit vaak de vogel van de wanhoop op het dak, die vogel van wanhoop die krassend ons verkondt onheil en angst. En dan, wanneer we geen vertrouwen hebben, geen vertrouwen in God en de wereld en in onszelf, dan moeten we bezwijken. Maar zolang er nog liefde is, zolang er nog iemand is die vertrouwen heeft in God, vertrouwen in zijn medemens, dan is niet alles verloren, dan kan de levenskracht gevonden worden, dan kan de verlossing plaatsvinden, dan wordt deze muziek ook in mij werkelijkheid. Ik weet niet of het waar is dat die vier geleefd hebben, en ik weet niet of op een doorwaakte nacht die musicus werkelijk als een waanzinnige heeft neergeschreven die akkoorden, gevangen uit de ruimte; ik weet niet of er iemand, luisterend naar die muziek, ooit die gedachten heeft gehad, maar wat dan ook een sprookje mag zijn, de grondgedachte is waar. En daarmee, vrienden, is het sprookje uit, en is tevens het besluit van deze avond tot een eind gekomen. Ik hoop dat Uw verlangen op een redelijke wijze door mij is vervuld en ik wens U allen een goede avond en vooral een gezegende nachtrust.

Hier laten wij nog als slot HET SCHONE WOORD volgen van een Wijdingsdienst gehouden op 6 Sept. 1953 ten huize van Dr.B., waarvan het le deel dezer bijeenkomst reeds is opgenomen in verslag no. 107.

x HEMELVREUGDE - WAARHEID - VEERKRACHT - BEHEERSING - MAJESTEIT - HEIDE.

- Zoals de simpelheid van de heide de waarheid van haar wezen uit en in haar veerkracht zich altijd weer opricht, zo is de mens die streeft naar bewustwording. Hij zal zeer zeker de majesteit des Heren leren kennen en genieten de hemelvreugde, tot het licht hem tot in de hoogste sfeer verheft. Mag ik daarover voor U improviseren?

x Ja, schitterend.

- Een golvende zee van een purperend blauw
 Dat reikt van horizon tot horizon,
 Een gouv ten hei gewijd,
 Taai, on'zienlijk klein gewas
 Werd deze bloeitijd lang verbeid.
 En ziet de bijen zwermen uit
 En puren vloeibaar goud:
 De honing uit de heidebloem.
 Geen uur nog is zij oud
 Of reeds als verrukking ligt zij in een
 De heide draagt vrucht duizend maal.^{korf.}
 En spreekt met haar kracht
 En haar wondere schoonheid
 Der mensheid een hemelse taal.
 Of de stormwind ook raast,
 Of het vuur haar zweept,
 Of misschien de hagel neer haar sleept,
 Vol veerkracht richt zij zich weer op,
 Heft bescheiden toch de kop
 Ten bloei.
 En altijd verder gaat haar groei,
 Niet te stuiten.
 De mensheid die zich uitent
 Wil en leven duizend maal,
 Verstaat wat U de heide zegt,
 Begrijpe de stille taal
 Van deze zee van purper blauw.
 Ga mensen door het leven heen,
 Denk niet alléén te zijn,
 Want velen zijt gij
 En tezamen vormt gij één wereld
 Zoals duizenden, miljoenen planten,
 Deze hei.
 Wanneer de stormwind loeit,
 Wanneer het leven gezelt U,
 Buig mee, doe zoals wij
 En richt U op
 Zodra de zon weer straalt.
 Bedenk, het licht dat rond U straalt
 Werd U geschonken door een kracht
 Welks liefde op U nederdaalt
 Keer op keer.
 Begrijpt het woord dat waarheid is,
 Slechts liefde is de heer der heirscharen

Liefde heeft het Al geschapen,
 Liefde is het scherpste wapen
 Ooit gewet,
 Liefde is de heerschappij
 Des zijns, de een'ge wet.
 Wees nederig en durf Uzelf te verloochenen,
 Buig voor 't stormend geweld van het kwaad,
 Maar, is voorbij haar gloed,
 De windvraag verstoven,
 Richt U op en bloei,
 Val niet ten offer de haat.
 Wanneer gij in wilt keren
 In 't schonerland, in 't schoner oord,
 Wanneer gij gaan wilt door de sferen,
 Wanneer gij komen wilt daar
 Waar gij krachtens 't erfredht hoort,
 Wanneer gij zien wilt hemelvreugde,
 Hemelschoonheid, hemelkracht,
 Wanneer gij op wilt gaan in 't licht
 Dat leeft,
 Welks onvoorstelb're pracht
 Ook nu reeds rond Uw leven zweeft,
 Weest nederig, nederig als de hei
 En bloei, en vraag niet wie er puurt,
 Vraag niet waarheen de wijsheid gaat
 Die gij vergrijpt hebt.
 Vraag niet waar of de verte is
 Waarheen ge toch vergeefs gestaard hebt
 Maar leef, leef mens en buig U neder
 Wanneer de storm U zweept.
 Maar richt U op, vol wilskracht,
 Teder bloeiend in 't licht
 Van Godes zon.
 Dan zult gij eens dat punt gaan vinden,
 Waar al het leven eens ontsprong.
 Dan kunt gij in de hemel treden,
 De hemel die is rond U heen,
 Dan kunt gij opgaan in de Schepper,
 Geborgen, vredig, nooit alleen
 En nooit verlaten, zonder zorg en zond.
 Niet hovaardig of verwaten, der leed.
 Niet nederig, maar slechts één met Hem
 Die is het leven en 't bestaan, alleen